

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Dvořáka a soudců JUDr. Aleše Korejtky a Mgr. et Mgr. Jaroslava Vávry ve věci **žalobkyně L.S.** zast. JUDr. Milošem Jirmanem, advokátem se sídlem Nádražní 21, Žďár nad Sázavou proti **žalovanému Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 2. 2017, č.j. MPSV-201//35069-919

t a k t o :

I. Žaloba s e z a m í t á.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Žaloba a její okolnosti

Žalobou podanou soudu dne 20.4.2017 žalobkyně postupem dle § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.) napadla rozhodnutí žalovaného označené v záhlaví tohoto rozsudku. Napadeným rozhodnutím, ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením, žalovaný rozhodl tak, že zamítl odvolání a potvrdil zamítavé rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Pardubicích č. j. 11179/17/SY ze dne 11. 1. 2017.

Žalobkyně v žalobě tvrdila, že splňuje podmínky pro vydání průkazu. Z posudku vyplývá, že má zdravotní postižení. Pokud žalovaný jejímu nároku nevyhověl s odkazem na nenaplnění podmínky bydliště na území ČR, tak s tím nelze souhlasit. Je občankou ČR, má v ČR trvalé bydliště a rovněž pobírá starobní důchod. Na území ČR vlastní rodinný dům. Část svého produktivního věku pobývala v USA, po roce 1989 se rozhodla vrátit do České republiky.

II. Napadené rozhodnutí

Rozhodnutím ze dne ze dne 17. 2. 2017, č.j. MPSV-201//35069-919 žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí úřadu práce č.j. 11179/17/SY ze dne 11. 1. 2017, jímž byla zamítnuta žádost o průkaz osoby se zdravotním postižením s nárokem na vydání ode dne 1. 1. 2016. Rozhodnutí bylo opřeno o ust. § 3 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů. Ke zdravotnímu stavu žalobkyně byl zpracován posudek o zdravotním stavu, jež by mohl být podkladem pro přiznání průkazu TP. Žalobkyně však v řízení před příslušnými správními orgány ani po opakovaných výzvách neprokázala splnění podmínky bydliště na území ČR, jak vyžaduje § 3 citovaného zákona ve spojení s ust. § 5 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.

III. Argumentace žalobce – žalobní body

Jak uvedeno shora, žalobkyně v žalobě tvrdí, že splňuje podmínky pro vydání průkazu. Z posudku o jejím zdravotním stavu vyplývá, že má zdravotní postižení v důsledku pracovního úrazu a závažného poranění při autonehodě, trpí zrakovým postižením. Pokud žalovaný jejímu nároku nevyhověl s odkazem na nenaplnění podmínky bydliště na území ČR, tak s tím nelze souhlasit.

Žalobkyně je občankou České republiky, má v ČR trvalé bydliště a rovněž pobírá starobní důchod. Na území ČR vlastní rodinný dům. Část svého produktivního věku pobývala v USA, po roce 1989 se rozhodla vrátit do České republiky, rovněž se do ČR vrátila její sestra, syn zůstal v USA. Žalobkyně svůj pobyt střídá s pobytem u syna v USA. Nesouhlasí s interpretací a (ne)naplnění pojmu bydliště na území ČR, jak provedly správní orgány.

IV. Vyjádření žalovaného

Žalovaný s žalobou nesouhlasil a navrhl její zamítnutí. Podal rekapitulaci průběhu správního řízení o žádosti. Konstatoval, že žalobkyně jako žadatelka měla povinnost prokázat rozhodné skutečnosti pro nárok na dávku. Ač k tomu byla správním orgánem opakovaně vyzývána, tuto povinnost nesplnila, byť tak měla více příležitostí. Nedostatek při posouzení žádosti byl právě v otázce prokázání bydliště žalobkyně na území ČR. Žalovaný fakticky odkázal na obsah žalobou napadeného rozhodnutí.

V. Posouzení věci krajským soudem

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.

S ohledem na specifikaci žalobního žádání a tvrzení žalobkyně se soud zabýval splněním podmínky bydliště žalobkyně na území ČR ve smyslu zákonných předpisů, které jsou rozhodné pro přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením.

Soud dospěl k závěru, že žaloba důvodná není. K postupu žalovaného a jeho rozhodnutí nemá soud zásadních výhrad a lze s ním souhlasit.

Z podané žaloby vyplývá, že mezi účastníky není sporu o důvodu a průběhu podané žádosti žalobkyně. Zřejmé je to, jak již výše uvedeno, že důvodem nevyhovění žádosti o průkaz je závěr správního orgánu I. stupně (úřadu práce), jenž byl potvrzen žalovaným, spočívající v tom, že žadatelka neprokázala splnění podmínky bydliště v ČR.

Ze správních spisů orgánů obou stupňů soud zjistil následující skutečnosti.

Dne 6. 1. 2016 podala na úřadu práce na předepsaném tiskopise žádost o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením. Uvedla adresu svého trvalého pobytu v ČR a jméno svého ošetřujícího lékaře. Úřad práce řízení přerušil a požádal OSSZ Svitavy o posouzení zdravotního stavu.

Po zpracování posudku o zdravotním stavu orgán I. stupně přiznal rozhodnutím ze dne 7. 3. 2016 žalobkyni průkaz TP trvale počínaje datem 1. 1. 2016.

Proti vydanému rozhodnutí podala žalobkyně do protokolu dne 10. 3. 2016 odvolání, poukazovala přitom na zhoršený zdravotní stav. Má zrakové postižení, nemohla se blíže seznámit s dokumentací. Má průkaz invalidity a invalidní důchod přiznaný v USA. Dne 17. 3. 2016 žalobkyně ohlásila úřadu práce změnu doručovací adresy do USA. Žalovaný svým prvním rozhodnutím, v dané věci ze dne 5. 4. 2016 rozhodnutí úřadu práce zrušil a vrátil k novému projednání. Orgánu prvního stupně bylo uloženo, aby se blíže zabýval místem bydliště žadatelky, neboť bydliště na území ČR je základní podmínkou nároku žalobkyně. Dle § 3 správního řádu je třeba zjistit stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

Orgán prvního stupně vyzval žalobkyni, aby doložila skutečnosti rozhodné ve své žádosti. Žalobkyně k potvrzení svého bydliště na území ČR odkázala na svůj občanský průkaz, který potvrzuje její bydliště na území ČR. Uvedla, že po omezenou dobu se může léčit mimo ČR na území USA. Žalobkyně byla e-mailem (komunikovala tak z USA) ze dne 24. 10. 2016 a ze dne 2. 11. 2016 za dané situace seznámena s tím, že je třeba, aby svoji vazbu na ČR doložila čestným prohlášením, ve kterém uvede vztah a vazbu na ČR (pobyt, rodina, zájmy). Dne 9. 11. 2016 převzala na adrese trvalého pobytu v ČR výzvu úřadu práce, aby doručila zpět podepsané čestné prohlášení o vztahu k ČR. Žalobkyně na to reagovala opět poukazem na svůj vydaný OP a nutností spolupráce mezi ČR a USA. Byla upozorněna na nedostatečnost své reakce. Dne 16. 11. 2016 na výzvu úřadu práce reagoval syn žalobkyně X.Y. s tím, že odpověď byla zaslána poštou z USA, dojde ke zpoždění. Syn žije 180 km od bydliště matky v USA. Obsah písemné odpovědi se shodoval s dříve odeslanými e-maily. Dne 4. 1. 2017 žalobkyně uvedla na úřadu práce osobně do protokolu, že k prokázání skutečností předkládá svůj občanský průkaz a cestovní pas vydaný v ČR. Současně uvedla, že do ČR přicestovala

dne 29. 12. 2016 a opět plánuje odjezd do USA. Termín odmítla sdělit. Dále uvedla, že v ČR nemá rodinu, pouze svoji sestru. Přednost má rodina syna s vnoučaty v USA.

Poté již orgán I. stupně reagoval vydáním rozhodnutí ze dne 11. 1. 2017, kterým žádost o vydání průkazu zamítl. Proti rozhodnutí podala žadatelka odvolání do protokolu dne 18. 1. 2017, ve kterém odkázala na své přiložené písemné podání. V toto podání z téhož dne uvádí, že žádá o průkaz ZTP nebo ZTP/P. Napadané rozhodnutí považuje za neplatné pro nesrovnalosti, nečestnosti a nepravdivosti. Fakticky uvádí, že nemohla nahlížet do podkladů, její zdravotní stav je nevyhovující. Požadavek prokázání bydliště v ČR prokázala občanským průkazem, nabídkou svého cestovního pasu. Pobírá starobní důchod a vlastní dům v Rohozné u Poličky.

Napadeným rozhodnutím žalovaný odvolání žalobkyně jako žadatelky zamítl.

Dle § 3 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů platí, že nárok na příspěvek na mobilitu a na příspěvek na zvláštní pomůcku a na průkaz osoby se zdravotním postižením má při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně

a) osoba, která je na území České republiky hlášena k trvalému pobytu podle jiného právního předpisu nebo která má na území České republiky trvalý pobyt podle jiného právního předpisu,

b) osoba, které byla udělena mezinárodní ochrana formou azylu nebo doplňkové ochrany podle jiného právního předpisu,

c) cizinec bez trvalého pobytu na území České republiky, kterému tento nárok zaručuje mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu,

d) občan členského státu Evropské unie, pokud je hlášen na území České republiky k pobytu podle jiného právního předpisu po dobu delší než 3 měsíce, nevyplývá-li mu nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie,

e) rodinný příslušník občana členského státu Evropské unie, pokud je hlášen na území České republiky k pobytu podle jiného právního předpisu po dobu delší než 3 měsíce, nevyplývá-li mu nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie,

f) cizinec, který je držitelem povolení k trvalému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropském společenství na území jiného členského státu Evropské unie, pokud je hlášen na území České republiky k dlouhodobému pobytu podle jiného právního předpisu,

a to, pokud má bydliště na území České republiky; co se rozumí bydlištěm, stanoví zákon o pomoci v hmotné nouzi.

Dle § 26 odst. 1, písm. b) téhož zákona je žadatel o dávku povinen prokázat skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu.

Dle § 5 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi má osoba má bydliště na území České republiky, zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepětí této osoby s Českou republikou.

V žalované věci žalovaný nejprve zrušil první rozhodnutí úřadu práce s tím, že bylo blíže třeba posoudit splnění podmínky bydliště žadatelky v ČR podle zákonných požadavků. V řízení totiž vyšlo najevo, že žadatelka po jistou, blíže neurčenou dobu, pobývá nejen na území ČR, ale též v USA. Následně druhým napadeným rozhodnutím žalovaný potvrdil zamítavé rozhodnutí orgánu prvního stupě s tím, že žadatelka nespadá do okruhu oprávněných osob, neboť nedokládá splnění podmínky bydliště v ČR dle ust. §5 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.

Soud nemá, co by rozhodnutí orgánů prvního i druhého stupně vytýkal. Rovněž v průběhu správního řízení nespátřuje jakékoli pochybení. Dle citovaného ust. § 26 odst. 1, písm. b) zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů platí, že žadatel o dávku povinen prokázat skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu. Bylo proto na žalobkyni, aby v případné součinnosti se správními orgány prokázala, že splňuje podmínky vydání průkazu ZTP nebo ZTP/P, jak sama v odvolání později uvedla. Dle citovaného závěru ust. § 3 téhož zákona je nárok na průkaz svázán s tím, že žadatel má bydliště na území ČR. Ze zákonného textu plyne, že takto pojem bydliště nelze směřovat s pojmem trvalý pobyt, který je pravidelnou součástí údajů uváděných v občanském průkazu. V této souvislosti je zřejmé, že odkaz žalobkyně na předložený občanský průkaz (případně cestovní pas, který však údaje o TP neobsahuje) není dostačujícím podkladem.

Správní orgán postupoval vůči žalobkyni, která je starší osobou, po delší čas žijící na území USA a která uvádí, že nezná details zákonné úpravy, předvídatelně. Ve výzvě zcela jasně uvedl, aby svoji vazbu na ČR doložila např. čestným prohlášením, ve kterém uvede vztah a vazbu na ČR (pobyt, rodina, zájmy). Správním orgánem v poučení či výzvě použitá formulace „vazba na ČR“ nekořesponduje zcela beze zbytku s požadavkem, pro naplnění podmínky mít bydliště tak jak uvádí § 5 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Žalobkyně, která musela být nutně seznámena s dřívějším rozhodnutím žalovaného tak mohla jednoznačně počítat s tím, jaké podmínky musí být splněny pro úspěch její žádosti. Z odůvodnění tohoto rozhodnutí je zřejmé, že po ní bude žádáno prokázání podmínky bydliště v ČR ve smyslu nikoli korespondujícím s trvalým pobytem vyznačeným v občanském průkazu. Bylo tak především na žalobkyni jako žadatelce, aby výzvu reagovala odpovídajícím způsobem. Správní orgán projevil snahu vyjít vstříc žádosti žadatelky s tím, že fakticky nabídl formu prokázání prostřednictvím sepsání čestného prohlášení o vztahu žadatelky k ČR. Žalobkyně čestné prohlášení nebyla schopna či ochotna předložit.

Ze zjištěného stavu věci dle § 3 správního řádu se podává, že žalobkyně neprokázala, že by se v ČR dlouhodobě zdržovala, nevykonává zde výdělečnou činnost, nežije zde s rodinou. Uvedla, že v ČR žije její sestra. Žalobkyně bývá častěji se synem a vnoučaty, kteří žijí v USA. Sepětí s ČR by tak snad mohlo být představováno jiným důvodem, tedy vlastnictvím nemovitosti v ČR. Tuto skutečnost žalobkyně správnímu orgánu tvrdila a nebyla nijak vyvrácena. Soud toto mohl jednoduše ověřit z veřejně přístupné databáze katastru nemovitostí. Je však třeba uvést, že samotné vlastnictví nemovitosti v ČR není bez dalšího tím významným důvodem, který dokládá sepětí žadatele s Českou republikou. Nemovitost ve formě rodinného domu může být vlastníkem využívána mnoha způsoby. Může jít jak o formu trvalého (faktického) bydlení, což naplněno zcela jistě není, přes formu občasného / rekreačního bydlení až např. o investiční záměr, který nemusí být s pobytem jakkoli svázán. Žadatelka toto orgánům přes jejich výzvy nedoložila.

Z toho důvodu soud rozumí výzvám správního orgánu, kdy bylo po žalobkyni žádáno, aby uvedla, kdy a na jak dlouho cestuje do USA. Žalobkyně sice nemá povinnost hlásit svůj pohyb a cestování mezi ČR a USA, nicméně byla to další možnost, jak posoudit sepětí žalobkyně s ČR. Správní orgán proto uzavřel oprávněně a předvídatelně, že podmínka bydliště v ČR nebyla naplněna, resp. žadatelka tuto přes výzvy nedoložila.

V dané věci tedy lze uzavřít, že rozhodnutí žalované je věcně správné a vychází ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování. Soud žalobu proto jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního. Žalobkyně má možnost podání žádosti opakované.

Toliko nad rámec této konkrétní věci v žádosti o průkaz osoby se zdravotním postižením soud uvádí, že se fakticky jedná o nárok spojený se závazkem státu ze zaručených sociálních práv vůči různým skupinám obyvatelstva. Nejde o právo na ochranu zdraví, jehož nositelem je každý. Není proto neobvyklé, aby vůči různým skupinám žadatelů byla stanovena předem daná kritéria těsnosti vazby osoby ke konkrétnímu státu. Systémy sociálního zabezpečení mají výsostný teritoriální charakter; odrážejí ekonomické, politické, sociální a kulturní podmínky každé země. Sociální práva se totiž neodvozují pouze od postulátu ochrany lidské důstojnosti, ale jejich základem je také solidarita napříč obyvatelstvem. Není proto nijak divné, že základním dělícím kritériem ve skutečnosti není otázka existence státního občanství či zde trvalého pobytu (jež je především evidenční kategorií), nýbrž faktického sepětí jedince a státu v podobě pobytu či výkonu práce na jeho území. Obdobně viz v rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 2/15, ze dne 3. 5. 2017.

Po žadatelce bylo k danému nároku žádáno doložit jistou těsnost vazby k ČR, byla seznámena s tím, že její občanství a trvalý (evidenční) pobyt nejsou dostatečným průkazem. Stejně tak jako její dřívější vztah k ČR. Na místo, aby žadatelka svoji vazbu k ČR správním orgánům doložila, odkázala toliko na již poskytnuté údaje a připomněla, že zde vlastní rodinný dům. Z jakých důvodů toto správní orgány ani soud nepovažovaly za dostatečné, bylo naznačeno shora. Lze též odkázat na napadené rozhodnutí.

VI. Náklady řízení

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná. Žalovanému podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

P o u ě n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 30. srpna 2017

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: